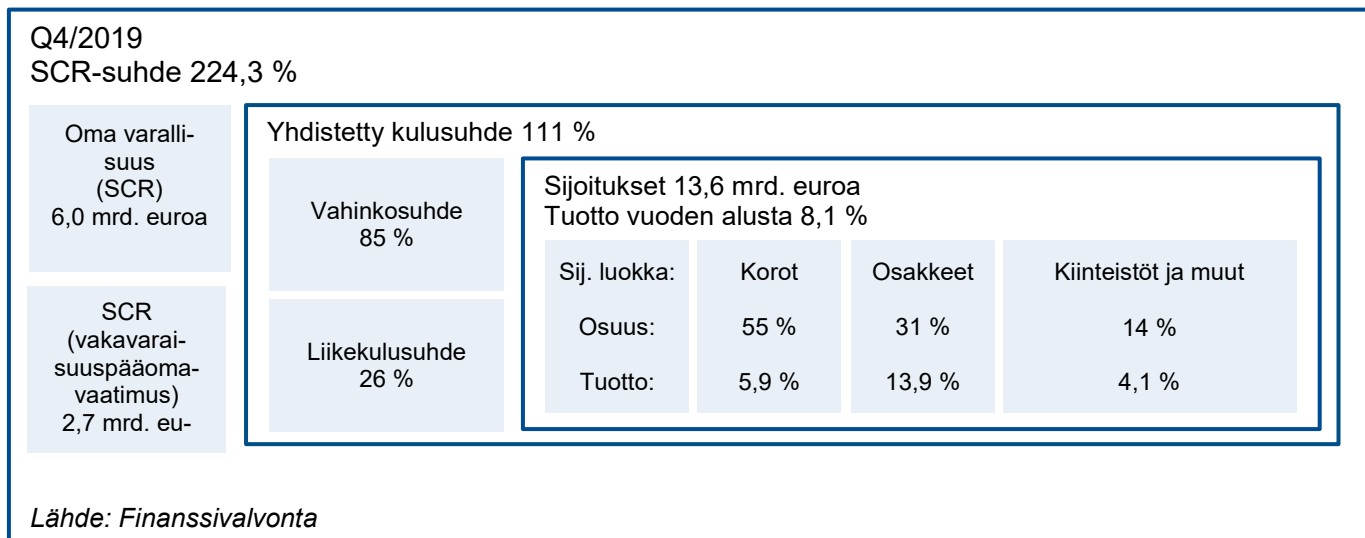

Vahinkovakuutuksen vakavaraisuus säilyi hyvänä, mutta heikkeni 31.12.2018 verrattuna

17.3.2020 Julkinen

1 (10)

Sisällys

- ❖ Vakavaraisuusvaatimuksen kasvu ja korkotason lasku heikensivät vakavaraisuutta..... 1
- ❖ Korkotason lasku kasvatti vakuutusteknisen vastuuvelan markkina-arvoa..... 3
- ❖ Osakehintojen nousu ja korkotason lasku kasvattivat sijoitustuottoja..... 4
- ❖ Sijoitusallokaatioissa maltillista riskitason nousua 5
- ❖ Yrityslainojen riskien ennakoidaan kasvavan 6
- ❖ Kirjanpidon vastuuvelkaa vahvistettiin merkittävästi..... 7
- ❖ Kertaluonteinen erä pienensi maksutuloa 8
- ❖ Ajoneuvot riskikartan keskiössä..... 9

Kirjoittaja

- ❖ Kirsti Svinhufvud / kirsti.svinhufvud(at)finanssivalvonta.fi

Vakavaraisuusvaatimuksen kasvu ja korkotason lasku heikensivät vakavaraisuutta

Vahinkovakuutusyhtiöiden vakavaraisuus säilyi hyvänä (224,3 %), mutta oli selvästi vuoden 2018 lopun ennätystasoa heikompi. Silloin ennätyskorkea vakavaraisuussuhde johtui vuoden lopun jyrkästä osakekurssien laskusta seuranneesta markkinariskin pääomavaatimuksen madaltumisesta. Vuonna 2019 vakavaraisuussuhde heikkeni, koska osakkeiden markkinahintojen kehitys oli päinvastainen ja korkotaso laski.

Vahinkovakuutuksen vakavaraisuus säilyi hyvänä, mutta heikkeni 31.12.2018 verrattuna

17.3.2020 Julkinen

2 (10)

Vakavaraisuussuhteen kehitykseen vaikutti usea eri tekijä, joka osaltaan vahvisti tai heikensi vakavaraisuussuhdetta. Korkotason laskulla oli positiivinen vaikutus sijoitusten arvoon, mutta korkotason laskiessa pitkäaikaisen vastuuvelan arvo kasvoi ja pienensi omaa varallisuutta.

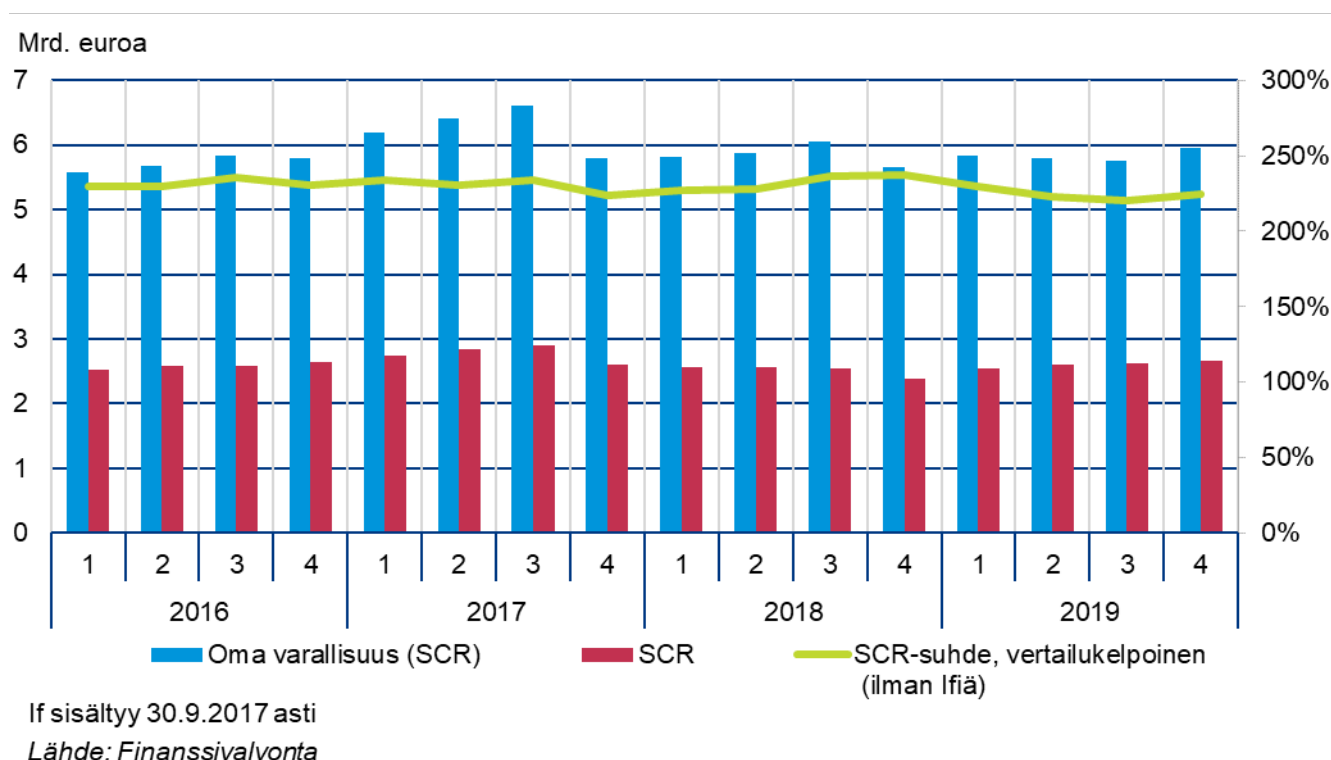
Hyvät sijoitustuotot kasvattivat omaa varallisuutta ja vahvistivat vakavaraisuutta, mutta osakeriskin kasvu lisäsi pääomavaatimusta ja puolestaan heikensi vakavaraisuussuhdetta. Symmetrinen mukautustekijä tasoittaa markkinahintojen muutoksen vaikutusta osakeriskin pääomavaatimukseen. Vuoden 2019 lopussa sen vaikutus oli 0, kun vuoden 2018 lopussa se pienensi osakeriskin pääomavaatimusta noin 6 %.

Vuodelta 2019 jaettavaksi ehdotettujen osinkojen määrä oli huomattavasti pienempi kuin vuonna 2018. Raportointikaudelta jaettavat osingot huomioidaan oman varallisuuden vähennyksenä. Jos osinkojen määrä olisi ollut samalla tasolla kuin vuonna 2018, vakavaraisuussuhde olisi ollut selvästi heikompi, 217,5 %. Tämä olisi ollut Solvenssi II -sääntelyn voimassaoloaikana heikoin vakavaraisuussuhde.

Alkuvuonna osa yhtiöistä luopui osakeriskin siirtymäsäännösten käytöstä. Sen avulla voi pienentää ennen 1.1.2016 hankittujen osakkeiden pääomavaatimusta. Vastuuvelan siirtymäsäännöksen käytöllä ei ollut juurikaan vaikutusta vahinkovakuutusyhtiöiden vakavaraisuuteen. Myös luottoriskimarginaalin markkinavaihteluita pehmentävän volatilitteettikorjauksen käyttö on vähäistä.

Oman varallisuuden laatu oli hyvää, lähes kokonaan parasta Tier 1 -luokkaa. Oman varallisuuden paraslaatusimpaan luokkaan sisältyy EPIFP-erä (Expected profit included in future premiums). Erä muodostuu olemassa olevien vakuutusten tulevaisuudessa kerryttämistä voitoista, joihin liittyy merkittävää epävarmuutta. EPIFP-erän osuus omasta varallisuudesta pienentyi alkuvuoden aikana edellisen vuoden loppuun verrattuna ja oli keskimäärin 2,5 % omasta varallisuudesta (31.12.2018: 3,2 %), mutta osuudet vaihtelivat paljon yhtiöittäin.

Kuvio 1. Vahinkovakuutusyhtiöiden vakavaraisuus

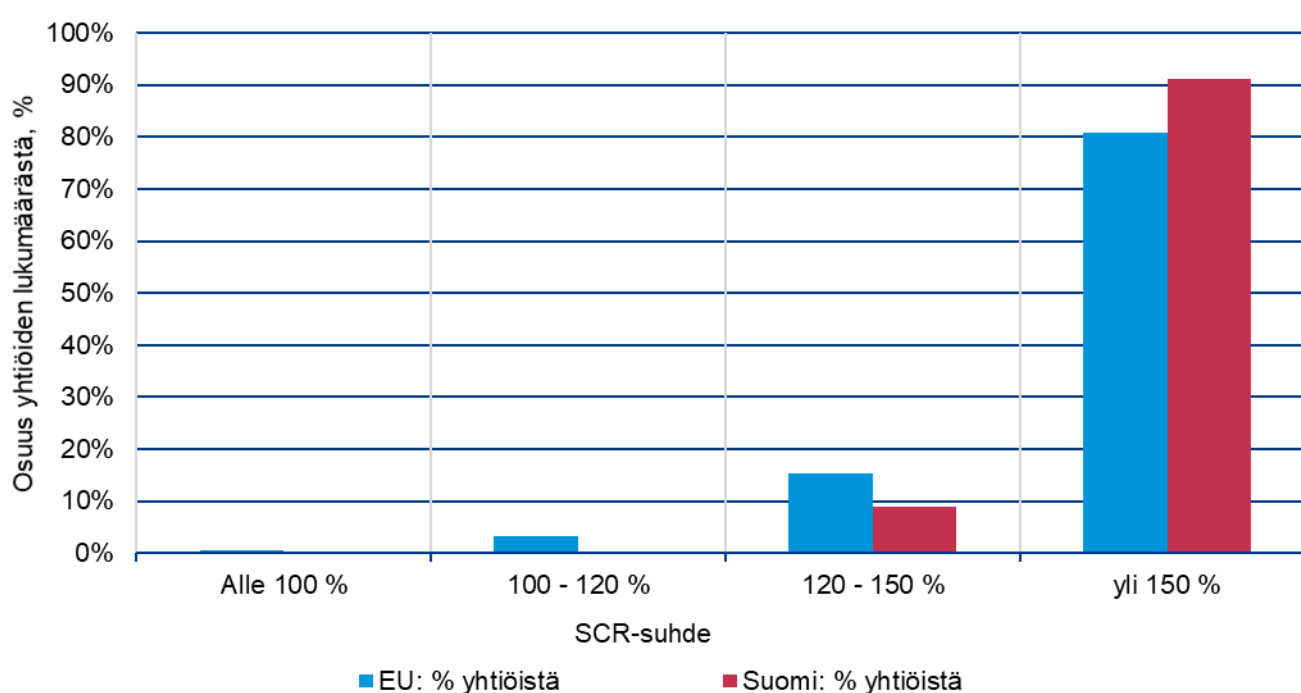
Vahinkovakuutuksen vakavaraisuus säilyi hyvänä, mutta heikkeni 31.12.2018 verrattuna

17.3.2020 Julkinen

3 (10)

Kaikki suomalaiset vahinkovakuutusyhtiöt täyttivät sekä vakavaraisuuspääomavaatimuksen että vähimmäispääomavaatimuksen. Vakavaraisuussuhteet vaihtelivat 135 ja 314 prosentin välillä. Suomalaisten yhtiöiden vakavaraisuus on pysynyt eurooppalaisella keskitasolla.

Kuvio 2. SCR-suhteen jakauma, EU-vertailu

Lähde: Finanssivalvonta ja EIOPA, Financial Stability Report, December 2019

Korkotason lasku kasvatti vakuutusteknisen vastuvelan markkina-arvoa

Vakuutusyhtiöiden pitkäaikaisten vastuiden markkina-arvo määräytyy riskittömän korkokäyrän perusteella. Korkotason lasku vaikuttaa vähemmän vahinkovakuutusyhtiöiden kuin henkivakuutusyhtiöiden vakavaraisuuteen, koska henkivakuutusyhtiöillä on enemmän pitkäaikaisia vastuita. Vuonna 2019 korkotaso laski jyrkästi ja heikensi myös vahinkovakuutusyhtiöiden vakavaraisuutta, koska vastuuvasta 56 % oli pitkäaikaisia vastuita. Vahinkovakuutusyhtiöiden henkivakuutusvastuiden markkina-arvon kasvu heikensi vakavaraisuutta. Vuoden 2019 lopussa korkotaso hieman nousi, mutta laski jälleen vuoden 2020 puolella.

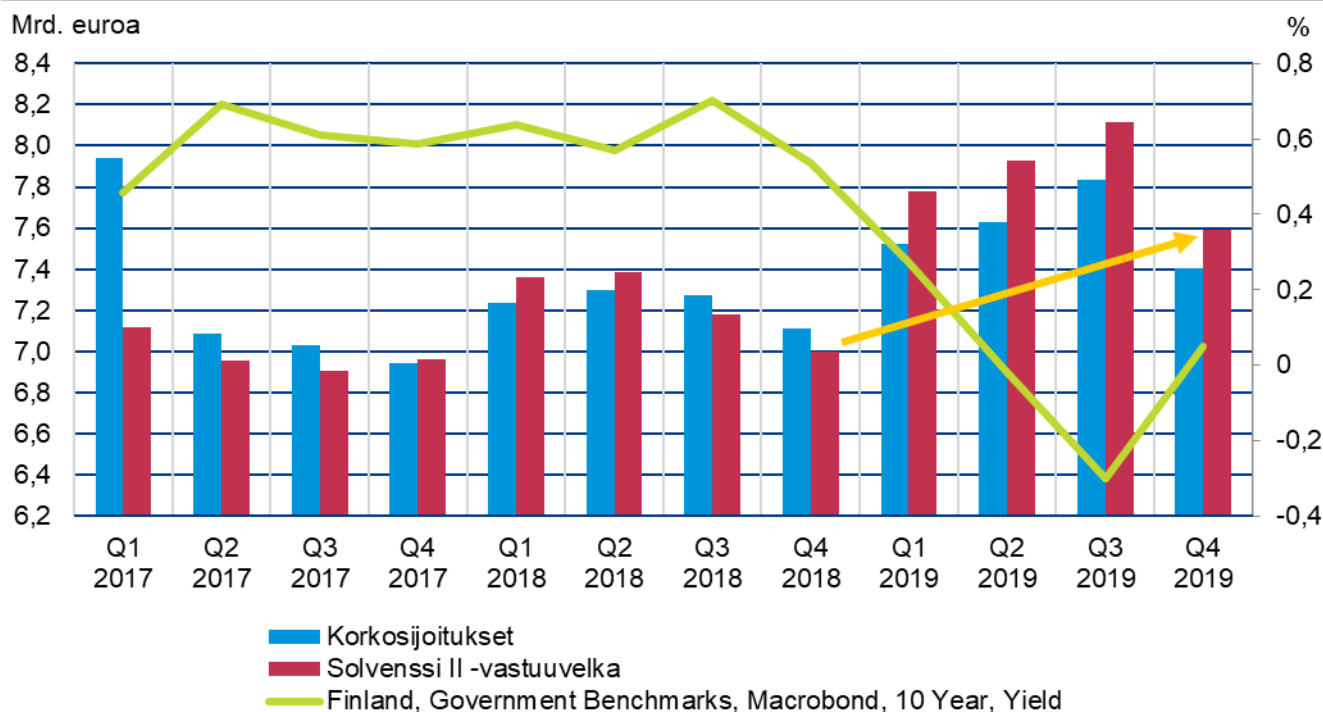
Vastuuvasta markkina-arvon kasvun lisäksi matala korkotaso vaarantaa korkosijoitusten tuottojen kertymisen, koska kuponnikorot ovat alhaiset. Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen EIOPA varoittaa matalan korkotason riskeistä erityisesti niitä vahinkovakuutusyhtiöitä, joiden liiketoimintamallissa vakuutusliiketoiminnan tuotot ovat heikot ja tulos saadaan sijoitustoiminnan tuotoista. Lisäksi matala korkotaso on merkittävä systeemisen riskin lähde. (EIOPA: Supervisory Statement on the impact of the ultra-low/negative interest rate environment, 20.2.2020.)

Vahinkovakuutuksen vakavaraisuus säilyi hyvänä, mutta heikkeni 31.12.2018 verrattuna

17.3.2020 Julkinen

4 (10)

Kuvio 3. Korkotason, vakuutusvastuiden ja korkosijoitusten kehitys

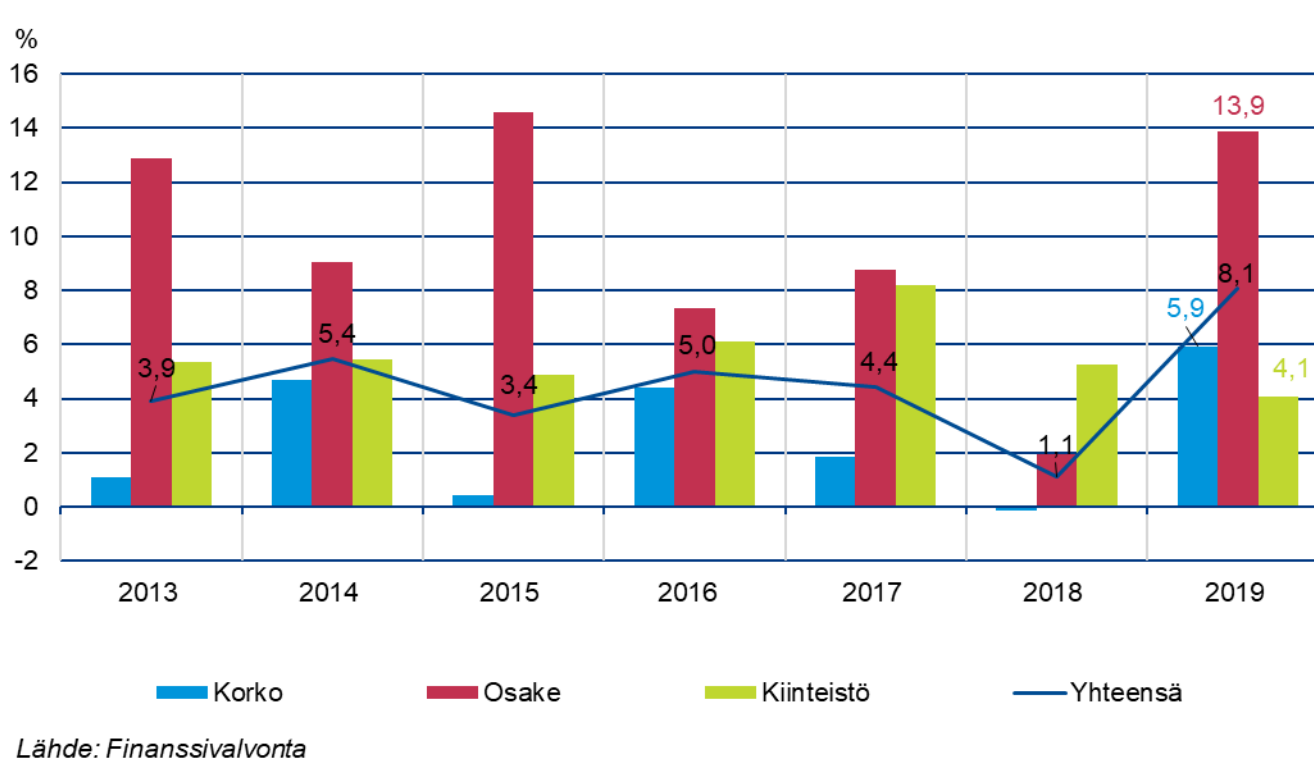
Lähde: Finanssivalvonta

Osakehintojen nousu ja korkotason lasku kasvattivat sijoitustuottoja

Sijoitusmarkkinoiden kehitys jatkui koko vuoden vahinkovakuutusyhtiöiden sijoitusten kannalta suotuisana. Sekä korko- että osakesijoitusten tuotot olivat hyvät.

Osakehintojen vuoden alusta jatkunut nousu kasvatti osakesijoitusten tuottoa. Riskittömän korkotason lasku kasvatti korkosijoitusten tuottoa. Lisäksi luottoriskimarginaalien kaventuminen kasvatti yrityslainasijoitusten arvoa. Vahinkovakuutusyhtiöiden korkosijoituksista lähes 60 % oli sijoitettu yrityslainoihin. Yrityslainoista kuitenkin suurin osa (yli 80 %) oli hyvän luottoluokituksen lainoja, joiden riskilisät kapenivat vähemmän kuin heikon luottoluokituksen lainojen.

Kuvio 4. Vahinkovakuutusyhtiöiden sijoitusten tuotto sijoitusluokittain (vuoden alusta)

Sijoitusallokaatiossa maltillista riskitason nousua

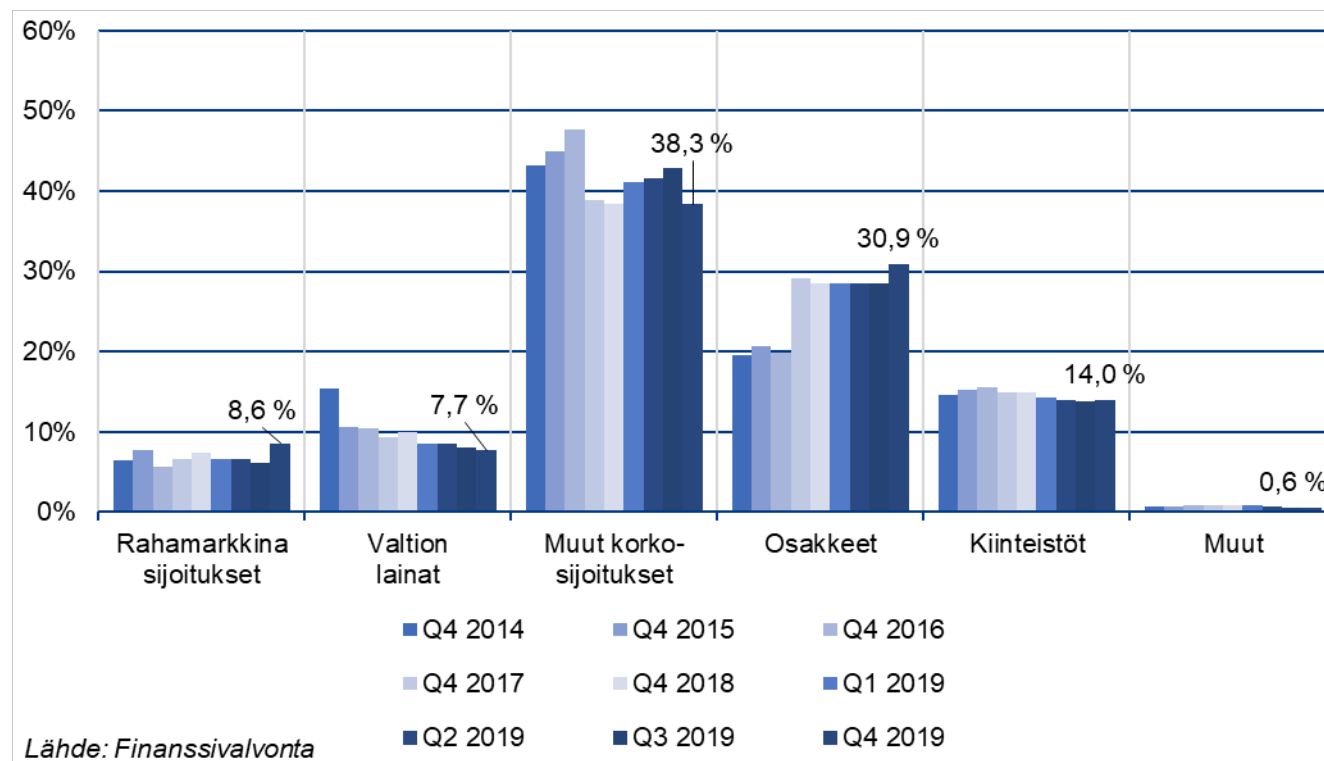
Vahinkovakuutusyhtiöiden riskisijoitusten¹ osuus kasvoi hieman ja oli vuoden lopussa 39 %. Riskitason kasvu johtui pääosin osakeriskin kasvusta. Sekä osakkeiden markkinahintojen koko vuoden 2019 jatkunut kasvu että osakesijoitusten lisääminen kasvattivat osakeriskiä. Yrityslainasijoitusten osuus puolestaan laski hieman. Kehittyvien maiden sijoitusten osuus sijoituksista pysyi vuoden 2018 tasolla. Yhtiöiden sijoitusstrategioissa on suuria eroja, ja riskisijoitusten osuus ja sijoitusluokka vaihtelivat paljon yhtiöittäin.

Suomalaisilla yhtiöillä oli korkeampi osakeriski kuin Euroopassa keskimäärin. EIOPAn syksyn 2019 riskiarvion mukaan osakeriski oli kolmanneksi merkittävin riski matalan koron ja kyberriskin jälkeen. Kyberriski ohitti osakeriskin tuoreimmassa syksyn 2019 arvioissa. (EIOPA: Financial Stability Report December 2019.) Riskien ennakoitaan kasvavan vuoden 2020 aikana.

Osakkeiden markkinahintojen muutokset vaikuttavat myös vahinkovakuutussektorin korkosijoitusten riskitasoon, koska osakekurssien lasku leventää yrityslainojen riskilisiä. Yrityslainojen osuus vahinkovakuutusyhtiöiden sijoituksista oli Suomessa reilu kolmannes ja suurempi kuin Euroopassa keskimäärin. Siksi suomalaiset vahinkovakuutusyhtiöt ovat alttiina riskilisien muutoksille.

¹ Kehittyvien maiden korkosijoitukset, osakesijoitukset, heikon luottoluokituksen yrityslainat ja muut sijoitukset.

Kuvio 5. Sijoitusjakauma (ilman johdannaisia)

Yrityslainojen riskien ennakoitaan kasvavan

Matalan korkotason yhä jatkuessa tuottavien sijoituskohteiden löytäminen on yhä vaikeampaa. Tuottavampia kohteita etsitään yrityslainamarkkinoilta, mikä on johtanut heikommän luottoluokituksen yrityslainojen tarjonnan kasvuun (ESMA TRV (Report on Trends, Risk and Vulnerabilities 1, 2020)).

Yrityslainoihin liittyy myös kestävään kehitykseen liittyviä riskejä. EIOPAn riskiarvion mukaan talousnäkymien heikkeneminen ja huoli yrityksen toiminnan kestävydestä voivat aiheuttaa äkillisiä muutoksia riskiliiniin ja heikentää sijoitustuottoja. ESG-tekijät (Environmental, Social and Governance) ohjaavat yhä enenevässä määrin sijoituspäätöksiä ja kasvattavat sellaisten yhtiöiden yrityslainojen riskilisää, jotka eivät täytä sijoittajan vaatimuksia. Ilmastomuutoksen vaikutuksia ei vielä ole aina huomioitu sijoituksen markkinahinnassa. (EIOPA: Financial Stability Report December 2019.)

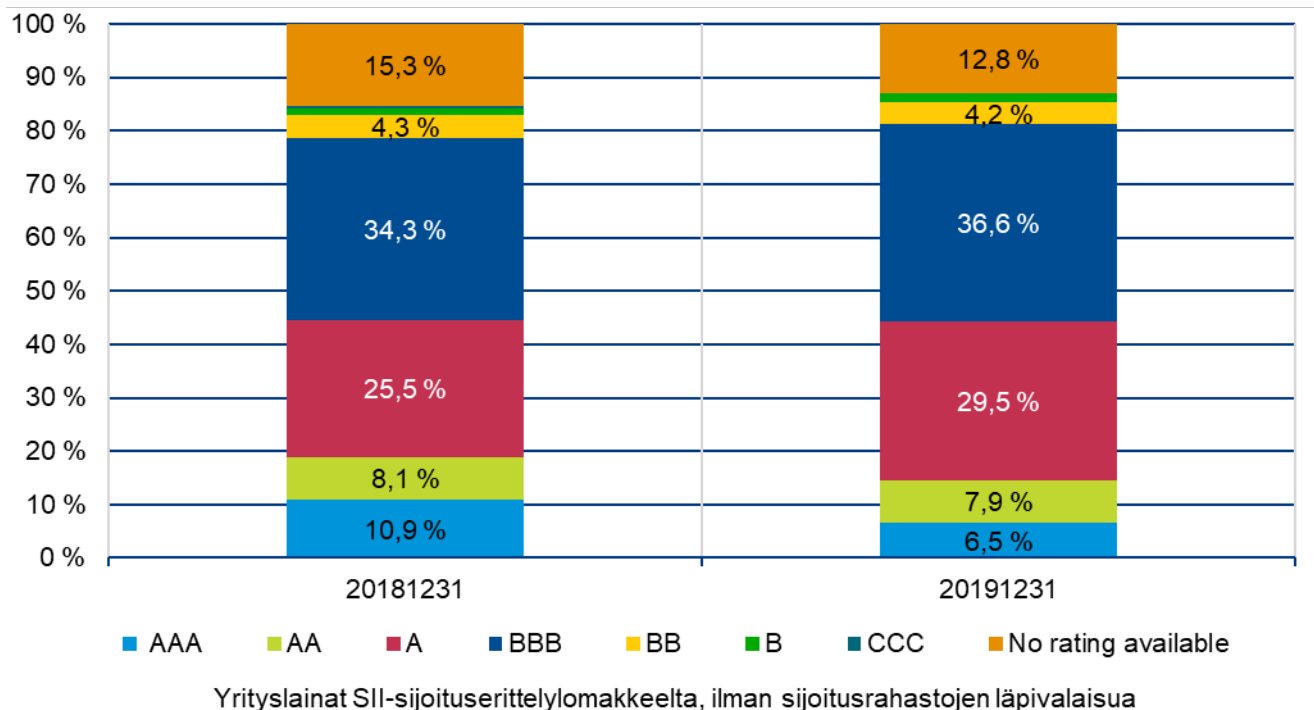
Myös suomalaisten yhtiöiden suorissa yrityslainasijoituksissa (ilman sijoitusrahastosijoituksiin sisältyviä yrityslainoja) näkyy hieman tuoton tavoittelun kasvua. Sijoitukset parhaimpien luottoluokituksen yrityslainoihin on laskenut ja keskitason luottoluokituksen yrityslainojen osuus on kasvanut.

Vahinkovakuutuksen vakavaraisuus säilyi hyvänä, mutta heikkeni 31.12.2018 verrattuna

17.3.2020 Julkinen

7 (10)

Taulukko 6. Yrityslainojen luottoluokitus

Lähde: Finanssivalvonta

Kirjanpidon vastuvelkaa vahvistettiin merkittävästi

Vahinkovakuutusyhtiöiden yhdistetty kulusuhde heikkeni vuoden lopussa 111,1 prosenttiin. Heikentyminen johtui kirjanpidon vastuvelan turvaavuuden kasvattamisesta. Kirjanpidon vastuvelan diskonttauksessa käytettävälle korolle on säädetty yläraja 3,5 %. Vastuvelan laskuperusteiden ja käytettävän diskonttokoron tulee kuitenkin olla sellaiset, että vastuvelka on turvaavasti määritelty. Turvaavuutta lisättiin laskemalla diskonttokorkoa vastuvelkaa kasvattamalla, koska korkotaso laski ennätysalaiselle tasolle. Vastuvelkaa kasvatettiin lähes 400 milj. eurolla, mikä heikensi yhdistettyä kulusuhdetta 12,3 prosenttiyksikköä.

Vertailukelpoinen (ilman diskonttokoron laskun vaikutusta) yhdistetty kulusuhde, 98,8 %, heikkeni vuoteen 2018 verrattuna ja vahinkovakuutussektorin tuotot olivat lähes kokonaan sijoitustuottojen varassa. Heikkeneminen johtui liikekulujen kasvusta. Vertailukelpoinen vahinkosuhde oli samalla tasolla kuin vuonna 2018. Kannattavuuden kehitys Suomessa oli samansuuntaista kuin Euroopassa. Vakuutusliiketoiminnan kannattavuus pysyi Euroopassa tammi-kesäkuussa pääosin vakaana, mutta hintakilpailu heikensi ajoneuvovakuutusten kannattavuutta. (EIOPA: Financial Stability Report December 2019.)

Liikekuluja kasvattivat yhtiöiden rakennejärjestelykulut, järjestelmäuudistukset ja niiden yhteydessä tehdyt alaskirjaukset sekä kannansiirroista ja fuusioista aiheutuneet kulut. Vahinkovakuutusosakeyhtiö Eurooppalainen fuusioitui Pohjola Vakuutus Osakeyhtiöön vuoden 2019 lokakuun lopussa, ja Fennia Vahinkovakuutus Oy (entinen Folksam Vahinkovakuutus Oy) sulautui keskinäiseen Vakuutusyhtiö Fenniaan vuoden 2019 toukokuun alussa.

Suomalaisten yhtiöiden maksetut korvaukset kasvoivat samassa suhteessa kuin maksutulo. Eniten kasvoivat ajoneuvovakuutusten korvaukset. Ajoneuvovahinkojen määrään vaikuttaa ihmisten syiden ja

Vahinkovakuutuksen vakavaraisuus säilyi hyvänä, mutta heikkeni 31.12.2018 verrattuna

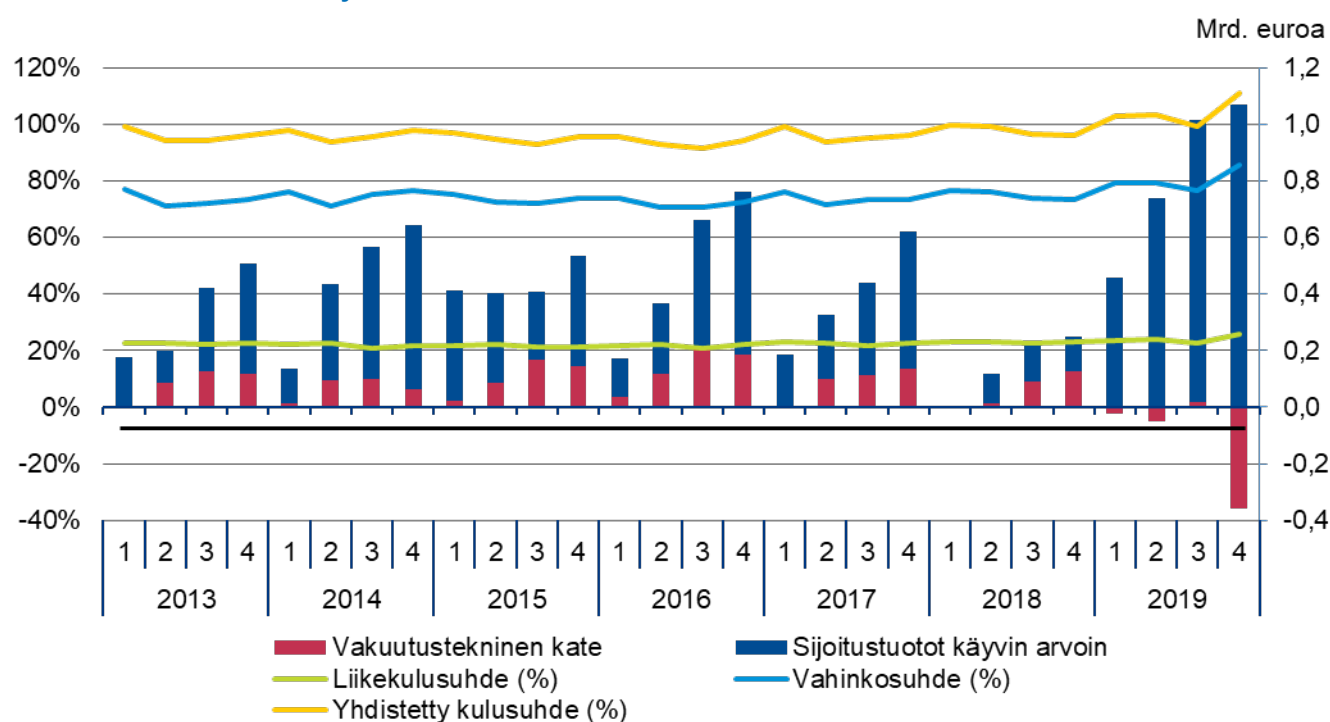
17.3.2020 Julkinen

8 (10)

keliolosuhteiden ohella myös teiden kunto. Vaikka vilkasliikenteiset väylät ovat pääosin hyvässä kunnossa, huonokuntoisten väylien määrä on lisääntynyt ja korjausvelka kasvanut (Trafi: tutkimuksia ja selvityksiä 22/2019).

Omaisuuksivakuutusten maksetut korvaukset pienenevät Suomessa vuoteen 2018 verrattuna, jolloin vielä maksettiin korvauksia vuoden 2017 ennätysuurista myrskyvahingoista. Vuonna 2019 luonnonkatastrofien aiheuttamat vahingot olivat maailmanlaajuisestikin keskimääräistä alhaisemmat. Vahingot aiheutuivat pienistä tai keskisuurista vahingoista toisin kuin 2017, jolloin Pohjois-Atlantin hurrikaani nosti omaisuusvakuutusten korvauskulut ennätystasolle. Luonnon katastrofeista aiheutuvia korvauksista noin 6,4 % kohdistuu Eurooppaan. (WTW (Willis Tower Watson): Natural catastrophes in 2019.)

Kuvio 7. Vahinkovakuutusyhtiöiden kannattavuus

Lähde: Finanssivalvonta

Kertaluonteinen erä pienensi maksutuloa

Maksutuloltaan suurimpien vakuutusten maksutulo kasvoi, mutta vuoden lopussa yleinen vastuu -vakuutusluokan maksutuloa pienensi potilasvakuutuksen uudistuksesta johtuva kertaluonteinen erä. Muutos koski omavastuisia vakuutuksia, joten sillä ei ollut merkittävää tulosvaikutusta, mutta kertaluonteinen erä heikensi vahinkovakuutussektorin maksutulon kasvun 1,1 prosenttiin. Vertailukelpoinen maksutulon kasvu oli noin 4 %.

Vuonna 2018 alkanut työtaturma- ja ammattitautivakuutuksen maksutulon kasvu kiihtyi hieman vuoteen 2018 verrattuna. Kasvu johtui maksutulon perustana olevan kansantalouden palkkasumman kasvusta. Vuoden 2019 viimeisen neljänneksen palkkasumman kasvu (+2,2 %) oli kuitenkin hitaampaa kuin vuoden 2018 vastaavana ajankohtana (+5,0 %) (Tilastokeskus, Palkkasummakuvaaja 2019, joulukuu), mikä indikoi hitaampaa työtaturma- ja ammattitautivakuutuksen maksutulon kasvua vuodelle 2020.

Vahinkovakuutuksen vakavaraisuus säilyi hyvänä, mutta heikkeni 31.12.2018 verrattuna

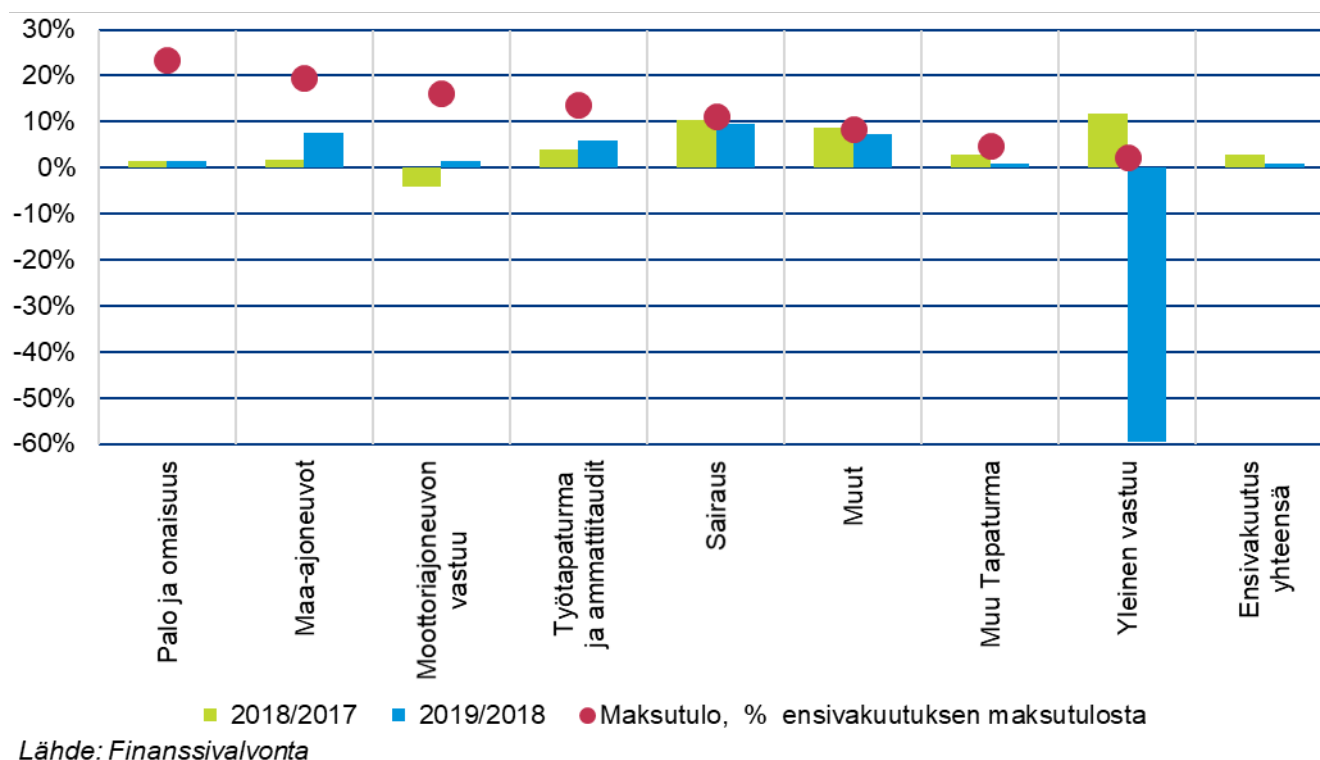
17.3.2020 Julkinen

9 (10)

Ajoneuvovakuutusten maksutulon kasvuun vaikutti kampanjahinnoittelun vaimeneminen vuoden 2018 lopussa. Kampanjat alensivat vuoden 2018 maksutuloa. Ajoneuvovakuutusten määrään vaikuttavat ajoneuvojen ensirekisteröinnit laskivat vuoteen 2018 verrattuna. Ajoneuvojen ensirekisteröintien lasku jatkui vuoden 2020 tammikuussa (-11 %). (Tilastokeskus, Moottoriajoneuvojen ensirekisteröinnit.)

Sairausvakuutusten maksutulo kasvoi edelleen eniten. Kasvuun vaikuttaa osaltaan teknologian kehitys ja sen tuomat mahdollisuudet uusien asiakkaiden tarpeita vastaavien palveluiden kehittämiseen ja yhteistyön kehittäminen lääkäriasemien kanssa.

Kuvio 8. Ensivakuutuksen maksutulon muutos

Ajoneuvot riskikartan keskiössä

Matalan koron riskin lisäksi vakuutusyhtiötä koskevien riskiluetteloiden kärkisijoille ovat nousseet ilmastoon muutokseen, digitalisaatioon ja kyberturvallisuuteen liittyvät riskit. Ne kaikki liittyvät kiinteästi ajoneuvovakuutukseen.

Liikenne tuottaa Suomessa noin viidenneksen kaikista kasvihuonekaasupäästöistä, ja liikenteen päästöistä yli 90 % on tieliikenteen päästöjä. EU:n julkaisema ns. vihreä sopimus tiukensi EU:n ilmastopolitiikan tavoitteita. Tiukentuneet tavoitteet vauhdittavat toimenpiteitä, joilla tavoitteet saavutetaan, ja vaikuttavat ajoneuvoihin ja liikkumiseen. Lisäksi kaupungistuminen ja ihmisten liikuntatottumukset vaikuttavat ajoneuvoihin ja muokkaavat liikkumis- ja kuljetustarpeita. Digitalisaatio avaa mahdollisuuksia uusia tarpeita vastaavan liikenteen kehittämiseen. (Trafi: Liikennejärjestelmän nykytila ja toimintaympäristön muutokset 22.11.2019, Luonnos, Traficom:n tutkimuksia ja selvityksiä 22/2019.)

Vahinkovakuutuksen vakavaraisuus säilyi hyvänä, mutta heikkeni 31.12.2018 verrattuna

17.3.2020 Julkinen

10 (10)

Vähempipäästöisten ajoneuvojen osuus ensirekisteröinneistä oli vuonna 2019 Suomessa vielä pieni (6,7 % henkilöajoneuvojen ensirekisteröinneistä), mutta niiden osuus on kasvanut parin viime vuoden aikana, kun taas dieselajoneuvojen osuus on laskenut. (Traficom, Tilastokanta.)

Innovaatiot ja digitaaliset ratkaisut yleistyvät erityisesti ajoneuvoteollisuudessa. (EIOPA: Consumer trends report 12. 2019). Automaation avulla voidaan lisätä ajoneuvojen ja liikenteen turvallisuutta ja kehittää ympäristöystävällisempiä ajoneuvoja. Inhimillisistä virheistä johtuvien onnettomuuksien määrää voidaan laskea. Noin 90 % liikenneonnettomuuksista johtuu inhimillisistä virheistä. Trafi arvioi, että liikenteen automaation osa-alueilla automaattinen ajaminen tulee vaikuttamaan eniten liikennejärjestelmään (Trafi, tutkimuksia ja selvityksiä 22/2019). Toisaalta uusi teknologia vaikuttaa ajoneuvojen korjauskustannuksiin ja ajoneuvoihin sisältyvät digitaaliset ratkaisut voivat altistaa ajoneuvot kyberriskeille ja luoda tarpeen suojautua kyberriskiltä.

Ajoneuvovakuutuksiin liittyvien kuluttajavalitusten määrä on kasvanut Euroopassa. Valitukset koskevat pääosin korvauskäsittelyä. Yhtiöt ovat alkaneet parantaa korvausprosessiaan hyödyntämällä teknisiä innovaatioita, joilla voidaan nopeuttaa ja parantaa korvausprosessia ja siten vähentää kuluttajavalitusten määrää. Toisaalta voi myös olla, että uuden teknologian avulla valitusten teko on helpompaa, ja sen vuoksi valitusten määrä kasvaa. (EIOPA: Consumer trends report 12. 2019.)